

Zcizené opatství

V dnešním boji civilizací nelze být úspěšnou společností bez historicky ukotvených církví, jinak se staneme semeništem různých sekt. I církve musí unést historickou roli s ohledem na vrácené majetky. Zvláště církev katolická, jež je na Moravě nejvýznamnější. Špatným krokem je převzetí tradičních církevních institucí cizinci v době, kdy historické kláštery získávají obrovské majetky.

V únoru 2015 byl zbaven řízení Opatství Staré Brno Řádu sv. Augustina dlouholetý opat Lukáš Evžen Martinec. Aniž byl odvolán, byl poslán generálem řádu v Římě na roční dovolenou a správu kláštera získala skupina polských členů řádu, kteří v Brně předtím pobývali jen pár měsíců. Oficiálním správcem se stal Španěl stojící v čele pražských augustiniánů. Před nástupem Lukáše Evžena Martince bylo v roce 1995 na účtu farnosti asi 30 000 Kč a opatství bylo zadluženo částkou 20 milionů. Při jeho odchodu v únoru 2015 bylo bez dluhů, na účtu opatství bylo asi 65 milionů Kč a na účtu farnosti asi 8 milionů Kč a v mezidobí byly provedeny opravy baziliky a kláštera za 100 milionů bez pomoci římského centra nebo pražských augustiniánů. Vedle toho se mu podařilo navrátit z ciziny dříve ukradené klášterní knihy. Za 20 let uspořádal ve spolupráci s firmou SNIP&Co různé dobročinné akce, které vynesly přes 10 milionů Kč.

Augustiniánský klášter vznikl v Brně roku 1350 z rozhodnutí moravského markraběte Jana Jindřicha a v jeho kostele Zvěstování Panny Marie a sv. Tomáše vznikla hrobka moravských markrabat. Tím se stal významnou institucí moravské církve a součástí moravské zemské státnosti. Výjimečné postavení augustiniánského kláštera v Brně zdůraznil papež Benedikt XIV., který roku 1752 povýšil brněnský klášter augustiniánů eremitů na opatství s právem infulovaného opata. Tím se augustiniánský opat ustavený doživotně stal až do zřízení brněnského biskupství roku 1777 nejvyšším církevním prelátem v moravském zemském městě Brně. Papežské rozhodnutí vytvořilo ojedinělou situaci v Řádu sv. Augustina, který jiné opatství nemá. Rozhodnutí Benedikta XIV. o postavení brněnského opatství Řádu sv. Augustina je nadále platné dle 4. kánonu Kodexu kanonického práva. Je nutné zachovat jeho obsah v nezávislosti opatství na České provincii Řádu sv. Augustina v Praze. Významnost opatství podtrhuje působení světoznámého opata Johana Gregora Mendela a v moderní době to, že při významných aktech v Brně Jihomoravský kraj, město Brno i Masarykova univerzita užívaly klášter jako místo své reprezentace. Papež Jan Pavel II. povýšil roku 1987 klášterní kostel na baziliku minor.

V únoru 2015 správa opatství přešla na představitele pražské provincie Řádu sv. Augustina, kterou tvoří jen cizinci. Pro věřící z Moravy je převedení správy opatství do Prahy špatné, když samotný papež tento klášter povýšením na opatství osamostatnil. Je to podobné, jako kdyby správu Sagrada Família v katalánské Barceloně převzali Kastilci z Madridu. To vše v době, kdy probíhají restituce pozemkového majetku církve a opatství má získat tisíce hektarů lesů. Správa tohoto majetku mimo Moravu vyvolává strach o zachování majetku opatství, který vznikl i z darů Moravské země, moravských markrabat a věřících z Moravy. Podezření posiluje fakt, že nový polský farář rozpustil ekonomickou radu farnosti spojenou s opatstvím, která má dozírat na hospodaření.

Tristní je pastorační dopad. Cizinec nemá jazykové schopnosti jako ten, pro něhož je čeština mateřtinou. Bohoslužba, které je těžko rozumět, neoslovuje. Proto na Moravě sloužili sv. Cyril i Metoděj v srozumitelném jazyku a 2. vatikánský koncil povolil bohoslužbu

v národních jazycích. Dosazování jazykově nepřipravených cizinců tam, kde to není nutné, jde proti smyslu učení Cyrila a Metoděje i koncilu. Morava má starší křesťanskou tradici než Čechy nebo Polsko. Není misijní území. Převádění správy historických církevních osob na cizince místo domácích kněží, narušuje důvěru věřících i veřejných představitelů k představitelům církve.

*Zdeněk Koudelka
Člen redakční rady*